Odpowiedź na poselską interpelacje w sprawie zatrudniania pracowników domów pomocy społecznej

Kategoria: Polityka Społeczna
Opublikowano: piątek, 26, październik 2012 00:00
Odsłony: 2754

Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej - z upoważnienia ministra - na interpelację nr 21194 w sprawie wskaźnika zatrudnienia pracowników domów pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i domów pomocy społecznej funkcjonujących na zasadach działalności gospodarczej.

Szanowny Panie Marszałku! Odpowiadając na pana pismo z dnia 11 marca 2011 r., znak SPS-023-21194/11, dotyczące interpelacji pana posła Adama Krupy w sprawie wskaźnika zatrudnienia pracowników domów pomocy społecznej w stosunku do domów pomocy społecznej funkcjonujących na zasadach działalności gospodarczej, uprzejmie informuję.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz zasady ich udzielania, organizacje pomocy społecznej oraz zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej, w tym także kwestie związane z funkcjonowaniem i standaryzacją domów pomocy społecznej. Ponadto zawiera ona również regulacje prawne dotyczące prywatnych placówek pełniących funkcje opiekuńcze w stosunku do osób niepełnosprawnych, starszych czy przewlekle chorych, chociaż - co pragnę podkreślić - nie są to jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej prowadzone są przez samorządy terytorialne lub na ich zlecenie przez inne podmioty niepubliczne. Wszystkie funkcjonujące domy pomocy społecznej legitymują się wydanym przez właściwego wojewodę zezwoleniem na prowadzenie domu, stałym lub warunkowym - wydanym do momentu zakończenia programu naprawczego w zakresie osiągania wymaganych standardów, który został przedłużony do końca 2012 r. (ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która została skierowana do podpisu prezydenta RP). Osoby kierowane są do domu pomocy społecznej na podstawie decyzji administracyjnej właściwego organu samorządu terytorialnego.

Standard usług świadczonych w domach pomocy społecznej określony został rozporządzeniem ministra polityki społecznej z dnia 19 października 2005 r. (Dz. U. Nr 217, poz. 1837). Przewiduje on świadczenie na określonym poziomie usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających, a w stosunku do dzieci i młodzieży także zapewnienie pobierania nauki, uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz uczenie i wychowanie przez doświadczenie życiowe. Dodatkowo określa również wskaźnik zatrudnienia personelu opiekuńczo-terapeutycznego dającego gwarancję świadczenia ww. zakresu usług wszystkim mieszkańcom określonego typu domu pomocy społecznej odpowiednio do ich potrzeb.

Przepisy dotyczące placówek prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne w ramach działalności gospodarczej lub statutowej odnoszą się do konieczności rejestracji tej działalności u wojewody i spełniania standardów usług w celu uzyskania zezwolenia na jej prowadzenie. W placówkach przebywają osoby na podstawie umowy cywilno-prawnej z podmiotem, który prowadzi placówkę, a nie na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez odpowiedni organ (tak jak w przypadku domów pomocy społecznej).

Wprowadzenie w 2004 r. wymogu posiadania zezwolenia na działalność gospodarczą/statutową w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku wynikało z troski ustawodawcy o minimalny poziom usług świadczonych przez te placówki i konieczność ochrony praw osób w nich przebywających. Minimalny standard usług, który musi spełniać taka placówka, określony został w zakresie usług opiekuńczych i

Phoca PDF

bytowych, przy czym wymagania dotyczące warunków bytowych są porównywalne z warunkami bytowymi obowiązującymi w domach pomocy społecznej. Standard dla placówek nie określa wskaźnika zatrudnienia, dając w tym miejscu swobodę podmiotowi prowadzącemu placówkę w dostosowaniu jego poziomu do rodzaju i zakresu świadczonych usług. Zakres usług świadczonych konkretnej osobie w takiej placówce powinien wynikać z zawartej umowy, ale nie może być niższy niż określony w standardzie.

Placówka zapewniająca opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku może także ubiegać się o status domu pomocy społecznej. Wówczas jednak musi spełniać standard usług określony dla domów pomocy społecznej, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej, w tym także wskaźnik zatrudnienia. Należy jednak podkreślić, że nawet wówczas placówka taka nie staje się jednostką organizacyjną pomocy społecznej.

Umowa pomiędzy osobą/opiekunem prawnym osoby a podmiotem prowadzącym placówkę obligują podmiot do realizacji usług wobec tej osoby na określonym poziomie. Kontrolę realizacji umowy powinna sprawować sama osoba zainteresowana, a jeżeli z jakiegoś powodu sama nie może, to sposób sprawowanej opieki w placówce powinien sprawdzać opiekun prawny lub rodzina osoby, jej znajomi, przyjaciele.

Dodatkowo konsekwencją określenia poziomu świadczonych usług w takich placówkach jest monitorowanie ich jakości, które realizowane jest w ramach nadzoru i kontroli przez uprawnione służby wojewody. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej domy pomocy społecznej i całodobowe placówki poddawane są planowej kontroli realizowanej zgodnie z rocznym planem kontroli oraz doraźnie, a więc wówczas, gdy wojewoda poweźmie informację o jakiejś nieprawidłowości, która wymaga natychmiastowego sprawdzenia i podjęcia działań korygujących, o ile wystąpi taka potrzeba.

Jednocześnie z wprowadzeniem przepisów w zakresie standardu placówek znacznie poszerzono uprawnienia wojewody w zakresie sprawowania kontroli i nadzoru w zakresie standardu usług w nich świadczonych oraz wprowadzono sankcje z tytułu prowadzenia takiej działalności bez zezwolenia. W ramach działań mających na celu wzmocnienie kontroli i nadzoru, ustawą z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 40, poz. 229), wprowadzono ilościowe standardy zatrudnienia służb nadzorczych, zwiększono kary dotyczące prowadzenia placówek bez zezwolenia, a w przypadku stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w placówce poza nałożeniem kary pieniężnej wojewoda może wydać decyzję nakazującą wstrzymanie prowadzenia placówki z nadaniem rygoru natychmiastowej wykonalności.

Dodatkowo w celu lepszej identyfikacji placówek nałożono obowiązek umieszczenia na budynkach tablicy informacyjnej o posiadaniu zezwolenia oraz nr wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę (...), a w widocznym miejscu w budynku, na tablicy ogłoszeń, informacji dotyczących zakresu prowadzonej działalności w placówce oraz podmiotu prowadzącego placówkę, w tym informacje o siedzibie lub miejscu zamieszkania podmiotu. Zaostrzono także wymagania dla osób prowadzących takie placówki. Muszą one posiadać zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego oraz zaświadczenie, że ze względu na stan zdrowia są zdolne do prowadzenia takiej placówki.

Wszystkie te działania miały na celu eliminowanie przypadków nielegalnej działalności placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku działających na podstawie przepisów o prowadzeniu działalności gospodarczej lub w ramach

Phoca PDF

działalności statutowej i ewentualnych nieprawidłowości w zakresie realizacji usług w tych placówkach.

Obecnie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej nie przewiduje wprowadzenia zmian do ustawy o pomocy społecznej obligujących podmioty prowadzące placówki zapewniające całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, przewlekle chorymi lub osobom w podeszłym wieku do spełnienia określonego wskaźnika zatrudnienia. Należy pamiętać, że placówki takie miały znacznie krótszy okres do dostosowania ich do wymogów standardów w porównaniu z domami pomocy społecznej. Wiele z nich nie spełniało standardów bytowych, co pociągało za sobą konieczność wydatkowania znacznych nakładów finansowych na dostosowanie ich do obowiązujących przepisów. Nałożenie kolejnego obowiązku w postaci spełnienia określonego wskaźnika zatrudnienia pociągnęłoby za sobą kolejne wydatki podmiotów prowadzących, które niestety przełożyłyby się natychmiast na wzrost opłat za pobyt w takiej placówce.

Zapewniam jednak Pana Marszałka i Pana Posła, że gdyby tylko pojawiły się sygnały ze strony służb wojewodów o niedostatecznym zakresie sprawowanej opieki w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku, wówczas podjęte zostaną działania legislacyjne w celu zaostrzenia wymagań, jakie będą musiały spełniać takie placówki, aby uzyskać zezwolenie wojewody na prowadzenie swojej działalności.

Pragnę podkreślić, iż według wiedzy tutejszego resortu warunki życia w placówkach i sposób podejścia do mieszkańców placówek posiadających zezwolenie wojewody są prawidłowe. Służby wojewody realizują nałożone na nie obowiązki nadzoru i kontroli, jednak z życia społecznego nie da się całkowicie wyeliminować nieuczciwości. Incydentalne zdarzenia o negatywnym wydźwięku są sprawdzane i winni przewinień podlegają odpowiednim karom. Wyrażam jednak nadzieję, że przypadków tych będzie coraz mniej, zważywszy na wysokie kompetencje, duże zaangażowanie i wrażliwość inspektorów sprawujących nadzór nad placówkami wykonujących te zadania.

Z szacunkiem

Sekretarz stanu
Jarosław Duda

Warszawa, dnia 4 kwietnia 2011 r.

Źródło: www.sejm.gov.pl

Phoca PDF